

**BİLİM, SANAYİ VE TEKNOLOJİ
BAKANLIĞI**

**2013 YILI SAYIŞTAY
DENETİM RAPORU**

Ağustos 2014

İÇİNDEKİLER

KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ	1
DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU	3
SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	3
DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	4
DENETİM GÖRÜŞÜ	5
TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER.....	6

KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ

Mali Yapı

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli I sayılı Cetvelde yer alan genel bütçeli idarelerden olup, faaliyetlerini merkezi yönetim bütçe kanunlarıyla verilen ödeneklerle gerçekleştirmektedir. 2013 Yılı Bütçesiyle Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına 2.469.524.550 TL ödenek tahsis edilmiş olup bu tutar Merkezi Yönetim Bütçesinin % 0,556 TL'sine tekabül etmektedir. Yıl içinde yapılan ilave ve tenkislerle ödenek tutarı 2.614.387.617,83 TL olmuştur.

Bakanlıkça bütçeyle verilen ödenekler dışında, uluslararası antlaşmalar gereğince Avrupa Birliği Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı (IPA) kapsamında 2013 yılında sağlanan fonlarından (22.624.525,41 EUR karşılığı)-TL kaynak kullanılmıştır.

Ayrıca Bakanlık faaliyetlerinin finansmanında, bütçe dışında Bakanlık yemekhanesinin 2013 yılına ilişkin işletme hesabı özeti verilerine göre; 988.337,36 TL gelir elde ettiği, 1.124.461,94 TL tutarında harcama yaptığı görülmüştür. 2012 yılı olumlu faaliyet sonucundan devreden 436.578,39-TL ile birlikte 2013 yılı bakiyesi 300.453,81TL olmuştur.

Bakanlıkça sunulan Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosuna göre Bakanlığın 2013 yılı bütçe gideri ve ödenek kullanımı aşağıda belirtilmiştir.

2013 Yılı Bütçe Giderleri	Toplam Ödenek	Gönderilen Ödenek	Bütçe Gideri
Personel giderleri	139.140.600,00	110.498.074,79	110.498.074,79
Sgk devlet primi giderleri	22.734.400,00	17.401.122,27	17.401.122,27
Mal ve hizmet alım giderleri	40.417.500,00	34.518.942,30	34.518.942,30
Cari transferler	1.097.862.650,00	1.012.495.292,27	1.012.495.292,27
Sermaye giderleri	28.805.500,00	26.573.828,02	26.573.828,02
Sermaye transferleri	1.119.128.967,83	1.086.788.067,13	1.086.788.067,13
Borç verme	166.298.000,00	166.284.809,00	166.284.809,00
Genel Toplam	2.614.387.617,83	2.454.560.135,78	2.454.560.135,78

Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Bakanlık mali işlemlerini 5018 sayılı Kanun ile belirlenmiş muhasebeleştirme ve raporlama kurallarına göre gerçekleştirmektedir.

5018 sayılı Kanununun 49'uncu maddesinin ilk iki fıkrasında;

“Muhasebe sistemi; karar, kontrol ve hesap verme süreçlerinin etkili çalışmasını sağlayacak ve malî raporların düzenlenmesi ile kesin hesabın çıkarılmasına temel olacak şekilde kurulur ve yürütülür.

Kamu hesapları, kamu idarelerinin gelir, gider ve varlıkları ile malî sonuç doğuran ve öz kaynağın artmasına veya azalmasına neden olan her türlü işlemlerle garantilerin ve yükümlülüklerin belirlenmiş bir düzen içinde hesaplara kaydedilerek, yönetim ve denetim yetkilileriyle kamuoyuna gerekli bilgilerin sağlanması amacıyla tutulur.” denilmektedir.

Çerçeve hesap planı ile düzenlenecek mali raporların şekil, süre ve türleri Kanununun 49 ve 50 nci maddelerine dayanılarak düzenlenip Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği ile belirlenmiştir.

Bu düzenlemelere göre; muhasebe sistemi tahakkuk esaslıdır. Mali yıl esasına göre tutulmaktadır. Kamu İdaresinin bütün varlık ve yükümlülükleri, gelir ve giderleri ile garantileri gibi tüm mali işlemlerini kapsar.

Mali raporlamanın amacı; yöneticilere, kamuoyuna ve denetim yetkililerine bilgi sunmaktır.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin “Amaç” başlıklı 1'inci maddesinde; *“Bu yönetmeliğin amacı genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin, hesap ve kayıt düzeninde saydamlık, hesap verilebilirlik ve tekdüzenin sağlanması, işlemlerinin kayıt dışında kalmasının önlenmesi, faaliyetlerinin gerçek mahiyetlerine uygun olarak sağlıklı ve güvenilir bir biçimde muhasebeleştirilmesi; mali tablolarının zamanında, doğru, muhasebenin temel kavramları ve genel kabul görmüş muhasebe ilkeleri çerçevesinde, uluslararası standartlara uygun, yönetimin ve ilgili diğer kişilerin bilgi ihtiyaçlarını karşılayacak ve kesin hesabın çıkarılmasına temel olacak; karar, kontrol ve hesap verme süreçlerinin etkili çalışmasını sağlayacak şekilde hazırlanması ve yayımlanmasına ilişkin esas, usul, ilke ve standartların belirlenmesidir.”* hükmü yer almaktadır.

Bu amacın gerçekleştirilmesi için; işlemlerin kayıt dışında kalmasının önlenmesi ile birlikte muhasebenin temel kavramları ve genel kabul görmüş muhasebe ilkeleri çerçevesinde, uluslararası standartlara uygun olarak hazırlanan mali tabloların belirlenen sürelerde yönetim ve ilgililerin bilgisine sunulması gerekmektedir.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 117 inci maddesinde kapsama dahil kamu idarelerince düzenlenecek mali tablolar ile bu tabloların şekil ve türleri belirlenmiştir.

Aynı Yönetmeliğin 118-135 inci maddelerinde bu tabloların “her bir kamu idaresi” esasına göre düzenleneceği; 144 üncü maddesinde muhasebe birimlerinin ve kamu

idarelerinin yöneticilerinin mali raporlar ve tabloların düzenli olarak hazırlanmasından sorumlu olduğu; 136 ncı maddesinde ise ihtiyaca göre aylık üç aylık ve yıllık olarak hazırlanarak, altı aylık ve yıllık dönemler itibarıyla ilgili olduğu dönemi izleyen üç ay içerisinde Resmi Gazetede yayınlanacağı belirtilmiştir.

Bakanlığın muhasebe hizmetleri merkezde Merkez Saymanlık Müdürlüğü, taşrada ise defterdarlıklar tarafından yürütülmektedir.

DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde hazırlanarak kamuoyunun bilgisine ve denetim yetkililerine zamanında sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolardan yararlanacak olanlara makul güvence vermek amacıyla mali raporların güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, kaynakların etkili ve ekonomik ve mevzuatına uygun kullanılmasının sağlanması amacıyla kurulup işletilmesi gereken mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Denetim, mali saydamlığın ve hesap verilebilirliğin sağlanması amacıyla; kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla tasarlanmıştır.

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı mali işlemlerini, 5018 sayılı Kanununun 49 ve 50 nci maddelerine dayanılarak düzenlenip Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği ile belirlenen esaslara uygun olarak raporlamak zorunda olup, denetimin bu mali tablolar dikkate alınarak gerçekleştirilmesi hedeflenmekle birlikte;

Genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinin, muhasebe ve raporlama sisteminin kurulması için, Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslara 8/12/2013 tarih ve 28845 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan değişiklik ile eklenen geçici maddede, hesap dönemi sonunda verilecek defter, mali tablo ve belgelerden bütçe giderleri ve ödenekler tablosu, taşınır kesin hesap cetveli ve taşınır hesabı icmal cetveli dışında, düzenlenmesi gereken diğer mali raporların Sayıştay'a gönderilmesi 2013, 2014 ve 2015 yıllarını kapsamak üzere üç yıl ötelenmiştir.

Bu itibarla denetim, Sayıştay'a sunulan bütçe giderleri ve ödenekler tablosu, taşınır kesin hesap cetveli ve taşınır hesabı icmal cetveli ile bu cetvellere esas iş ve işlemlerin mevzuata uygunluğuna yönelik olarak gerçekleştirilmiştir.

Denetim çalışmalarında ayrıca; Bakanlığın merkez ve taşra muhasebe hizmetlerinin yürütüldüğü muhasebe birimlerindeki cetvel ve belgeler ile bu birimlerdeki yevmiye kayıtları ve bunlara esas belgeler; harcama birimlerinde gerçekleşen mali iş, işlem ve kararlara ait belgeler tamlık, doğruluk, tutarlılık ve tabi olduğu mevzuatına uygunluk açısından incelenmiştir.

DENETİM GÖRÜŞÜ

“Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar”da 8 Aralık 2013 tarihinde yapılan değişiklikle eklenen Geçici 1 inci maddesi uyarınca, Kamu İdaresi tarafından 2013 yılına ilişkin olarak Sayıştaya sunulan bütçe giderleri ve ödenekler tablosu, taşınır kesin hesap cetveli ve taşınır hesabı icmal cetveli ile “Denetimin Dayanağı, Amacı, Yöntemi ve Kapsamı” bölümünde belirlenen çerçevede gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin, kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğuna ilişkin yapılan denetimi sonucunda tespit edilen hususlar ile mali yönetim ve iç kontrol sistemlerine ilişkin değerlendirmeler “Tespit ve Değerlendirmeler” bölümünde gösterilmiştir. Kamu zararı iddialarına ilişkin hususlara yargılamaya esas raporda yer verilecek olup TBMM’nin bilgisine sunulacak önemde başka bir husus bulunmamaktadır.

TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1:

İl Müdürlüklerince elde edilen ölçü ve tartı aletleri muayene gelirleri bütçeye gelir kaydedilmeden özel bir hesapta toplanmakta ve harcamaların bütçe dışında gerçekleştirilmektedir.

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının 2013 yılı hesabının denetiminde; taşra teşkilatı İl Müdürlüklerince 3516 sayılı yasanın 19'uncu maddesi gereği 'Ölçü ve Tartı aletlerinin yerinde muayenesinde' elde edilen paraların bütçeye gelir kaydedilmeyip, özel bir hesapta toplanıp harcandığı hususu 2012 yılı Denetim Raporunda konu edildiği halde aynı uygulamanın devam ettiği tespit edilmiştir.

Ölçü ve ölçü aletlerinin buldukları yerlerde yapılacak muayenelerine ilişkin giderler 3516 sayılı Ölçüler ve Ayarlar Kanununun 19'uncu maddesi ile düzenlenmiş olup söz konusu madde "*Ölçü ve ölçü aletlerinin buldukları yerlerde yapılacak muayeneleri için görevlendirilecek memurların 6245 sayılı Harcırah Kanunu hükümlerine göre tahakkuk ettirilecek yollukları ile muayene için gerekli araç ve gereçlerin taşıma ücretleri, muayene isteğinde bulunanlar tarafından ödenir. İhbar üzerine yapılan muayenelerde yolluk ve giderler Bakanlık bütçesinden karşılanır.*"

Hükmü yer almaktadır.

Söz konusu kanuna dayanılarak çıkarılmış olan Ölçü ve Ölçü Aletleri Muayene Yönetmeliğinin 16'ncı maddesinde ise; "*Periyodik muayene için 6245 sayılı Harcırah Kanunu hükümlerine göre tahakkuk ettirilecek yollukları ile muayenelerde gerekli araç ve malzemenin taşıma ücretleri, periyodik muayene yapılmak üzere gidilen yerdeki ölçü ve ölçü aletleri sahiplerince ödenir.(Bunlar belediye, kişi veya kuruluşlardır.)*"

Denilmektedir.

Gerek 3516 sayılı Kanunun 19'uncu maddesinde gerekse bu Kanuna dayanılarak çıkarılan yönetmelikte; yerinde muayene giderlerinin muayene isteğinde bulunanlar tarafından ödenmesi öngörülmüş olmasına rağmen, bu giderlerin nasıl ve ne şekilde tahsil edileceğine ilişkin herhangi bir hüküm bulunmamaktadır.

Bu durumun, uygulamada muhtelif sorunlara neden olmasından dolayı Bakanlık Makamı tarafından 01/09/2010 tarihinde yayınlanan ve il müdürlüklerine gönderilen "olur" ile konuyla ilgili uygulamalarda birlik sağlanması amaçlanmıştır.

Söz konusu "Olur"da; uygulama birliğinin sağlanması açısından yerinde muayene gideri olarak alınacak ücretler belirlenmiş ve tahsil edilen bu ücretlerin il müdürlüklerince, Ziraat Bankası, Halk Bankası veya Vakıflar Bankası nezdinde bu amaçla açılacak bir hesaba yatırılması, bu hesapta toplanacak paranın da muayeneyi yapan memurların yollukları ile muayene için gerekli araç ve gereçlerinin taşıma ücretlerinin ödenmesinde, temin edilen araçların kullanımına ilişkin hizmet satın

alınması ve bu araçların tamir, bakım ve kalibrasyonları ile yakıt giderleri ve konu ile ilgili demirbaş ve kırtasiye satın alınmasında kullanılması öngörülmüştür.

Bakanlık İl Müdürlüklerince 'Ölçü ve Tartı aletlerinin yerinde muayenesinde' elde edilen gelirler, il müdürlükleri bazında açılan Ziraat Bankası, Halk Bankası ve Vakıflar Bankası hesaplarında 31.12.2013 tarihi itibarıyla toplam 1.559.313,91 TL olup, 2013 bakiyesi 714.091,47 TL'dir.

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, 5018 sayılı Kanuna ekli (I) sayılı cetvelde yer alması nedeniyle, merkezi yönetim kapsamında sayılan ve 5018 sayılı Kanuna tabi olan genel bütçeli bir kamu idaresidir.

5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 3 üncü maddesinin (g) fıkrasında; kamu kaynakları, borçlanma suretiyle elde edilen imkânlar dahil kamuya ait gelirler, taşınır ve taşınmazlar, hesaplarda bulunan para, alacak ve haklar ile her türlü değerleri, (i) fıkrasında da; Kamu geliri, Kanunlarına dayanılarak toplanan vergi, resim, harç, fon kesintisi, pay veya benzeri gelirler, faiz, zam ve ceza gelirleri, taşınır ve taşınmazlardan elde edilen her türlü gelirler ile hizmet karşılığı elde edilen gelirler, borçlanma araçlarının primli satışı suretiyle elde edilen gelirler, sosyal güvenlik primi kesintileri, alınan bağış ve yardımlar ile diğer gelirleri, şeklinde tanımları yapılmıştır.

Bu tanımlardan anlaşılacağı üzere; Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı İl Müdürlükleri tarafından tahsil edilerek Bankada özel bir hesapta tutulan ölçü ve tartı aleti muayene ücretleri, ilgili Kanununa dayanılarak toplandığı ve kamuya ait olduğu için kamu geliri ve kamu kaynağı niteliğindedir.

5018 sayılı Kanunun 6'ncı maddesinde; Merkezî yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin gelir, gider, tahsilât, ödeme, nakit planlaması ve borç yönetimi Hazine birliğini sağlayacak şekilde yürütüleceği, bu Kanuna ekli (I) sayılı cetvelde yer alan kamu idarelerinin tüm gelirleri Hazine veznelerine gireceği, giderlerin de bu veznelerden ödeneceği, bu idarelerin özel vezne açamayacağı, düzenlenmiştir.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri çerçevesinde, Banka hesaplarına yatırılan Ölçü ve Tartı aletlerinin yerinde muayenesinde elde edilen paralar kamu kaynağı ve kamu geliri olması sebebiyle, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın elde ettiği bu gelirin tahsil ve kullanım usulü Kanunun hazine birliği ilkesine aykırılık teşkil etmektedir.

Ölçü ve Tartı aletlerinin yerinde muayenesinde elde edilen paralar, bankaların vadesiz mevduat hesaplarında tutulmakta ve bu hesaplardan yapılan harcamalar bütçede yer almadığı gibi harcamalarla ilgili herhangi bir muhasebe kaydı da tutulmamaktadır.

5018 sayılı Kanunun 5'inci maddesinin 5'inci fıkrasında; Kamu malî yönetimi Türkiye Büyük Millet Meclisinin bütçe hakkına uygun şekilde yürütüleceği, 13'üncü maddesinin (m) fıkrasında ise; Kamu idarelerinin tüm gelir ve giderlerinin bütçelerinde gösterileceği, 49'uncu maddesinde ise; Muhasebe sistemi; karar, kontrol ve hesap verme süreçlerinin etkili çalışmasını sağlayacak ve malî raporların düzenlenmesi ile kesin hesabın çıkarılmasına temel olacak şekilde kurulacağı ve yürütüleceği, belirtilmiştir.

Netice itibariyle yapılan tahsilatların bütçeye gelir kaydedilmemesi ve söz konusu faaliyetlere ilişkin cari harcamaların bütçe dışına çıkarılarak gerçekleştirilmesi ve denetime uygun bir şekilde kanıtlayıcı belgelerle kayıt altına alınmaması yukarıda bahsedilen Kanunun ilgili hükümlerine aykırılık teşkil etmektedir.

Kamu idaresi cevabında: Yerinde muayene giderlerinin, ölçü ve ölçü aletlerinin buldukları yerlerde yapılacak muayenelerine ilişkin giderler olduğu; bunlardan birincisinin yerinde muayene için görevlendirilen personelin 6245 sayılı Harcırah Kanunu hükümlerine göre ödenecek harcırahı olduğu, ikincisinin ise muayene için gerekli araç ve gereçlerin taşıma ücreti olduğu,

Gerek 3516 sayılı Kanunun 19 uncu maddesi, gerekse bu Kanuna dayanılarak çıkarılan Ölçü ve Ölçü Aletleri Muayene Yönetmeliğinin 16 ncı maddesine göre yerinde muayene giderlerinin muayene isteğinde bulunanlar tarafından ödeneceğinin öngörüldüğü, fakat bu giderlerin nasıl ve ne şekilde tahsil edileceğine ilişkin ilgili mevzuatta herhangi bir hüküm bulunmadığı,

İlgili memura ödenecek olan harcırah miktarının ilgili Kanun hükümleri çerçevesinde belirli olduğu fakat muayene için gerekli araç ve gereçlerin taşıma ücretlerinin miktarının açık olmadığı,

Bakanlık Makamından, ortaya çıkan ihtilafların giderilmesi ve uygulama birliğinin sağlanması amacıyla, taşıma giderlerinin tespitinde dikkate alınacak hususlar ile elde edilen gelirin harcanacağı yerleri ifade eden 01/09/2010 tarih ve 478 sayılı bir Olur alındığı ve bu Olurun bir Genelge eki ile 81 İl Müdürlüğüne gönderildiği,

Söz konusu Olur çerçevesinde yerinde muayene gideri adı altında alınan paraların, il müdürlüklerince, kamu bankalarından birisinde açtırılan hesapta toplanmasının sağlandığı, toplanan bu paralarla önce denetime giden personelin harcırahları ile muayene için gerekli araç ve gereçlerin taşıma ücretlerinin ödendiği, geri kalan paranın da muayene için gerekli araç ve gereçlerin tamir, bakım ve kalibrasyonları ile araçların yakıt giderleri ve konuyla ilgili demirbaş ve kırtasiye alınmasında kullanıldığının sağlandığı,

İlgili memurlara ödenen harcırahların 6245 sayılı Harcırah Kanununa uygun olarak tahakkuk ettirilerek kayıt altına alındığı, yine bu hesaptan ölçü ve ayar hizmetleri için yapılan diğer harcamaların usulüne uygun olarak yapılarak kayıt altına alınıp belgelendirildiği,

Yerinde muayene giderleri hesabının oluşturulması sayesinde, ölçü ve ayar hizmetlerinin iyileştirilmesi sonucunda denetim miktarında çok büyük artışlar olduğu ve söz konusu uygulamanın devam etmesinin uygun olacağı düşünülüyor,

Belirtmiştir.

Sonuç olarak: Kamu idaresi tarafından bulgumuza verilen cevapta, yerinde muayene giderleri adı altında toplanan paranın nerede, nasıl ve hangi kapsamda harcanacağına ilişkin usul ve esasların açık olarak belirlenmiş olması ve bu hesap kapsamında gerçekleştirilen harcamaların usulüne uygun olarak yapılması, son iki yıllık denetim sonuçları karşılaştırıldığında ölçü ve ölçü aletlerinin denetim ve muayene işlemlerinin çok daha etkin ve verimli bir şekilde yapılmış olması dikkate alınarak, söz konusu uygulamanın devam etmesinin uygun olacağı belirtilmiş, sadece görevin

aksaması olasılığına vurgu yapılmıştır. Ancak, söz konusu gelirin kamu kaynağı olduğu ve mevcut uygulamanın 5018 sayılı Kanunun “Hazine birliği” ve “Bütçe ilkeleri” ne aykırı olduğu konusunda tereddüt bulunmamaktadır.

Bu nedenle, kurumun menfaati ve mevcut yasal düzenlemeler birlikte değerlendirildiğinde, Türk kamu mali sisteminin temel ilke ve amaçları dışına çıkılmadan uygulamanın yasal bir zemine oturtulmasının gerekli olduğu düşünüldüğünden, konunun Türkiye Büyük Millet Meclisinin dikkatine sunulmasında fayda mülhaza edilmektedir.

BULGU 2:

OSB’ de yer alan parsellerin 4562 sayılı Kanunun Geçici Madde 9 kapsamında gerçek veya tüzel kişilere bedelsiz tahsisler yapıldığı halde, önceden OSB’ ye kullandırılan kredilerden mahsup işleminin yapılmaması nedeniyle 232 Hesapta kurum alacağı olarak yer almaktadır.

635 Sayılı Bilim, Sanayi Ve Teknoloji Bakanlığının Teşkilat Ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 9'uncu maddesi, 4562 Sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanunu ve Organize Sanayi Bölgeleri Uygulama Yönetmeliği kapsamında Organize Sanayi Bölgelerine (OSB) verilen kredilerin incelenmesinde; 4562 sayılı Yasanın Geçici Madde 9 kapsamındaki illerdeki 58 OSB’ nin Bakanlar Kurulu Kararında belirtilen oranlarda tamamen veya kısmen bedelsiz olarak 31 Aralık 2013 tarihi itibariyle 803 adet parsel tahsis ettikleri halde; Bakanlık tarafından Organize Sanayi Bölgesine verilen kredi borçlarından mahsup işleminin yapılamadığı ve bu nedenle söz konusu OSB’lerin borçlarının 232- Kurumca Verilen Borçlardan Alacaklar Hesabının borcunda yer aldığı tespit edilmiştir.

6215 sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 20'nci maddesiyle 4562 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanununa eklenen Geçici Madde 9 ile; OSB'lere belirli şartlarda tamamen veya kısmen bedelsiz olarak parsel tahsisi yapılabilmesi mümkün kılınmış ve 2011/2151 sayılı BKK ile yürürlüğe konan Organize Sanayi Bölgelerinde Yer Alan Parsellerin Gerçek veya Tüzel Kişilere Tamamen veya Kısmen Bedelsiz Tahsisine Dair Yönetmelik ile Organize Sanayi Bölgelerinde yer alan parsellerin gerçek veya tüzel kişilere tamamen veya kısmen bedelsiz tahsisine ilişkin usul ve esasları belirlenmiştir.

4562 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanununa eklenen Geçici Madde 9 kapsamında; Bakanlık kredisi kullanan Organize Sanayi Bölgelerince tamamen veya kısmen bedelsiz olarak tahsis edilen parselin değerinin Bakanlık tarafından Organize Sanayi Bölgesine verilen kredi geri ödemesinden mahsup edilmesi ve 232 Kurumca Verilen Borçlardan Alacaklar Hesabının alacağına ve diğer ilgili hesaplara borç/alacak kaydı yapılarak hesapların ve mali tabloların doğruluğu sağlanmalıdır.

Kamu idaresi cevabında: 4562 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanununa eklenen 9 uncu maddenin 1 inci fıkrasının (a) bendi hükmüne yer verilmiş ve bu maddeye istinaden çıkarılan Organize Sanayi Bölgelerinde Yer Alan Parsellerin Gerçek ve Tüzel Kişilere Tamamen veya Kısmen Bedelsiz Tahsisine Dair Yönetmeliğin 12 nci maddesinin dördüncü fıkrasında "Mahsup işlemlerine esas parsel bedellerinin tespitinde Hazine Müsteşarlığının uygun görüşü alınır." ifadesinin yer aldığı,

4562 sayılı Kanunun Geçici 9 uncu maddesi kapsamında tamamen veya kısmen bedelsiz parsel tahsis eden OSB'lerin yasa gereği Bakanlığa olan borçlarının mahsup işlemleri için Hazine Müsteşarlığı ve Ekonomi Bakanlığı nezdinde Bakanlıkça girişimde bulunulduğu, ancak olumsuz cevap alınması nedeniyle mahsup işleminin yapılamadığı, söz konusu mahsup işleminin yapılması için yasal düzenleme çalışmalarına başlanıldığı, yasal düzenleme sonucunda Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin ilgili maddelerine göre hesap kaydı yapılacağı,

Başbakanlık Hazine Müsteşarlığının 09.04.2013 tarih ve 05819 sayılı cevabi yazısında;

637 sayılı Ekonomi Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında KHK'nın "Hak ve Yetkiler" ile "Personelin Devri ve Atıflar" başlıklı Geçici 2 nci maddesinin 1 nci fıkrası hükmü ile Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü ile Teşvik ve Uygulama Genel Müdürlüğü söz konusu OSB parsel tahsis bedelleri gibi görevleri nedeniyle doğmuş yükümlülükler de dahil olmak üzere, her türlü borç ve alacaklarıyla birlikte Ekonomi Bakanlığına devredilirken aynı maddenin 6 ncı fıkrası hükmü ile anılan Genel Müdürlüklerin görevleri nedeniyle Hazine Müsteşarlığına yapılan atıfların Ekonomi Bakanlığına yapılmış sayılacağına açıkça hükme bağlandığı,

5018 sayılı Kanunun 13/1-b maddesi hükmü uyarınca, herhangi bir kurumun görev alanına girmeyen bir konuda ödemede bulunulmasının hukuka uygun olmayacağı, 637 sayılı KHK'nın yukarıda anılan hükümleri ile 5084 sayılı Kanunda Hazine Müsteşarlığına yapılan atıfların devredilen Genel Müdürlüklerin görevleri olduğu ve 637 sayılı KHK'nın yürürlüğe girmesiyle anılan Genel Müdürlüklerin görevleri nedeniyle doğmuş borç ve alacaklarının da Hazine Müsteşarlığı bütçesiyle ilgisi kalmadığı değerlendirildiğinde, OSB parsel bedellerinin Hazine Müsteşarlığı bütçesinden karşılanmasının mevzuata uygun olmadığı,

Ekonomi Bakanlığının 12.07.2013 tarih ve 48569 sayılı cevabi yazısında;

4562 sayılı Kanunda yer alan ve parsel bedellerinin değerlerinin belirlenmesinde Müsteşarlığın uygun görüşünün alınacağına ilişkin düzenleme, Bakanlık kredisi kullanmamış ya da kredi borcunu ödemiş olan OSB'lerde parsel bedellerinin Hazinece karşılanmasına paralel olarak diğer durumlarda uygun görüş verilmesine ilişkin olup, ilgili mevzuat ve yasal yükümlülükler açısından uygun görüşün Ekonomi Bakanlığınca verilmesine imkan olmadığı, Ekonomi Bakanlığının Teşvik, Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğünce parsel bedellerine ilişkin gerek Hazine Müsteşarlığı döneminde gerekse Ekonomi Bakanlığına bağlı olduğu dönemde konuya ilişkin herhangi bir işlem yapılmadığı, diğer taraftan söz konusu desteğin "Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar" kapsamında yer alan uygulamalardan da olmadığı,

Bu çerçevede Ekonomi Bakanlığının görev alanında yer almadığından parsel bedellerinin tespitine ilişkin Hazine Müsteşarlığından görüş istenilmesinin uygun olacağı, belirtilmiştir.

Sonuç olarak: Kamu idaresi tarafından verilen cevapta; OSB'ye kullandırılan kredilerin 232 Hesapta kurum alacağı olarak yer aldığı, 4562 sayılı Kanunun Geçici 9 uncu maddesi kapsamında tamamen veya kısmen bedelsiz parsel tahsis eden OSB'lerin yasa gereği Bakanlığa olan borçlarının mahsup işlemleri için Hazine Müsteşarlığı ve Ekonomi Bakanlığı nezdinde Bakanlıkça girişimde bulunulduğu, ancak olumsuz cevap alınması nedeniyle mahsup işleminin yapılamadığı belirtilmekte olup, mahsup işleminin yapılamamasının yetkili kurumun belirlenememesinden kaynaklandığı anlaşılmıştır.

Bu nedenle, yetkili kurumun yeni bir düzenlemeyle belirlenmesinin temini için konunun TBMM'nin bilgisine sunulmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

T.C. SAYIşTAY BAřKANLIęI

06100 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 40 94

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<http://www.sayistay.gov.tr>